

Asia: VN/26111/2023

Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen koordinaatioryhmän väliraportti

TIETOSUOJAN YLEISSÄÄDÖKSET (EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki)

Onko tietosuojan yleissäädösten yleisen tietosuoja-asetuksen tai tietosuojalain soveltamiseen koettu liittyvän haasteita tai epäselvyyksiä, jotka voisivat vaikeuttaa julkisen palvelun järjestämistä?

Kyllä

Jos on, minkälaisista haasteista tai epäselvyyksistä on tarkalleen ottaen kyse?

Maanmittauslaitoksessa on tulkintahaasteita tilanteissa, joissa on tarkoitus hyödyntää pilvipalvelua julkisen palvelun järjestämisessä ja joihin liittyy henkilötietojen siirtämistä EU- ja ETA-alueiden ulkopuolelle. On joitakin tilanteita, joissa tietojen voidaan katsoa siirtyvän esim. Yhdysvaltoihin, jos palveluntuottajan tarjoamasta korjauspalvelusta osakin tapahtuu siellä. On epäselvää, missä määrin tämä estää palvelun järjestämisen, koska käytännössä on mahdotonta järjestää tietojen siirtäminen täysin siten, että asetuksen vaatimukset täyttyvät.

Koordinaatioryhmän väliraportissa on nostettu esiin käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate. Myös Maanmittauslaitoksen toiminnassa on tarvetta sen täsmentämiselle, milloin käyttötarkoituksen katsotaan sopivan yhteen alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa. Esimerkiksi tilanteissa, joissa sekä lainhuudon kirjaamisessa että osakkeenomistajan kirjaamisessa tarvitaan samoja tietoja ja asiakirjoja, on epäselvää, missä laajuudessa tietoja voidaan käyttää.

Tietosuoja-asetuksen rekisterinpitäjyydestä annetut säännökset ja niiden tulkintaan liittyvät haasteet ovat ajankohtaisia uusia palveluja luotaessa. On tilanteita, joissa on epäselvää, mikä taho on rekisterinpitäjä vai onko kysymys kahdesta erillisestä rekisterinpitäjästä tai yhteisrekisterinpitäjyydestä. Rekisterinpitäjän säätäminen kansallisella lailla on perusteltua, jos rekisterinpitäjä voisi käsittelyn luonteesta tai laajuudesta johtuen jäädä epäselväksi. Tässä yhteydessä on syytä ottaa huomioon lisäksi rekisterinpitäjän tiedonsaantioikeuksista säätäminen.

Onko jonkin yleisen tietosuoja-asetuksen tai tietosuojalain säännöksen havaittu estävän viranomaisen tiedon liikkumisen tai julkisen palvelun järjestämisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Onko tietosuojan yleissäädösten havaittu estävän tai rajoittavan tiedon tai henkilötietojen hyödyntämistä tai käsittelyä tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei

Jos on, mistä säännöksistä on tarkalleen ottaen kyse ja miten ne estävät tai rajoittavat tiedon käsittelyä?

-

VIRANOMAISTEN HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA KANSALLINEN ERITYISSÄÄNTELY

Onko kansalliseen erityissääntelyyn, jossa on kyse viranomaisten suorittamasta henkilötietojen käsittelystä (mukaan lukien henkilötietojen luovuttamisesta), koettu liittyvän haasteita tai epäselvyyksiä?

Kyllä

Jos on, minkälaisista haasteista ja epäselvyyksistä on tarkalleen ottaen kyse?

Maanmittauslaitoksen asiointipalvelusta ei ole omaa erityissääntelyä kuten esimerkiksi kiinteistövaihdannan palvelusta.

Erytyislainsäädäntöön sisältyy useita tietojen luovuttamisesta annettuja säännöksiä, jotka ovat ristiriidassa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) säännösten kanssa luovutuksesta. Säännöksiä sisältyy esimerkiksi kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 §:n 3 momenttiin ja

huoneistotietojärjestelmästä (1328/2018) 19 §:n 1 momenttiin ja 20 §:ään. Lisäksi näiden erityislakien säännökset poikkeavat huomattavasti toisistaan sellaisissa asioissa, jotka eivät liity tietojärjestelmien erityispiirteisiin. Erytyislakien säännöksiä olisi syytä yhtenäistää tiedonhallintalain yleissäännösten kanssa.

Huoneistotietojärjestelmästä annettavat (talo)yhityn tavanomaisessa toiminnassa tarvittavat tiedot eivät edellytä käyttö lupaa (20§). HE 127/2018:ssa esitetään, että tätä laajempi tietojen luovuttaminen, kuten henkilötunnuksen luovuttaminen sen sijaan edellyttäisi käyttö luvan

hankkimista sen arvioimiseksi, että tietosuojalain 29 §:ssä tarkoitettu henkilötunnuksen käsittelyperuste on olemassa. Yhityn tavanomaisessa toiminnassa kuitenkin henkilötunnus on tarpeellinen tieto ja tämä edellyttäisi de facto jokaiselta taloyhityltä käyttö lupaa. Säännöstä olisi syytä tarkentaa, kun kysymys on henkilötunnuksen luovuttamisesta.

Julkisuuslain 16 §:ään sisältyvät säännökset henkilötietojen luovuttamisesta ovat tulkinnanvaraiset. Säännösten muuttamista tosin harkitaan erillisessä hankkeessa julkisuuslainsäädännön uudistamisesta.

Onko kansallisen erityislainsäädännön henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten havaittu estävän tietojenvaihdon sellaisten viranomaisten (tai julkista hallintotehtävää hoitavien) välillä, jotka tarvitsevat tietoja lakisääteisten tehtäviensä hoitamista tai julkisen palvelun tarjoamista varten?

Ei

Jos on, mistä säännöksistä on tarkalleen ottaen kyse ja miten ne estävät viranomaisten välistä tietojenvaihtoa?

-

Onko kansallisessa erityislainsäädännössä tunnistettu muita esteitä julkisen palvelun tarkoituksenmukaiselle järjestämiselle?

Ei

Jos kyllä, mistä säännöksistä on tarkalleen ottaen kyse ja miten ne estävät julkisen palvelun tarkoituksenmukaista järjestämistä?

-

YLEISEN TIETOSUOJA-ASETUKSEN SALLIMAN KANSALLISEN SÄÄNTELYLIKKUMAVARAN KÄYTTÖ

Onko yleisen tietosuoja-asetuksen sallimaa kansallista sääntelyliikkumavaraa käytetty tarkoituksenmukaisella tavalla viranomaisen tiedon liikkumisen tai julkisen palvelun järjestämisen näkökulmasta?

-

Jos ei, tulisiko kansallista sääntelyliikkumavaraa käyttää enemmän?

Jos kyllä, miltä osin ja miten liikkumavaraa tulisi käyttää nykyistä enemmän julkisen palvelun järjestämisen näkökulmasta?

-

Puuttuuko kansallisesta erityislainsäädännöstä säännöksiä, jotka mahdollistaisivat viranomaisten välisen tiedon liikkumisen siten, että julkinen palvelu voitaisiin järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos kyllä, mistä puutteesta ja palvelusta on tarkalleen ottaen kyse?

Ei kommenttia.

Onko kansallisessa erityislainsäädännössä käytetty sääntelyliikkumavaraa tarpeettomasti? Jos on, miltä osin ja mistä säännöksistä on tarkalleen ottaen kyse?

-

YLEISET KOMMENTIT

Puuttuuko väliraportin liitteestä 1 lakeja, joita olisi hyvä arvioida kokonaisuudistuksen yhteydessä?

Puuttuuko väliraportin liitteestä 1 lakeja, joita olisi hyvä arvioida kokonaisuudistuksen yhteydessä?

Laki kiinteistöjen kauppahintarekisteristä 552/1980. Lakiin sisältyy (5 §) säännös tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla.

Kiinteistönmuodostamislaki 554/1995 (168a§) Lakiin sisältyy säännös henkilötietojen julkaisemisesta viranomaisen verkkosivulla.

Muut kommentit

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua Oikeusministeriön lausuntopyyntöön tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen koordinaatioryhmän väliraportista.

Maanmittauslaitos esittää asiassa seuraavaa.

Mikkonen Soile
Maanmittauslaitos - Pääjohtaja Pasi Patrikainen ja maanmittausneuvos
Markku Markkula